

**SØREN LANGAGER, ANNA KATHRINE FRØRUP,
ANDRÉ TORRE OG CHARLOTTE LANGE HALD**

OVERGANGE – ANBRAGTE UNGES VEJE FRA SKOLE TIL UDDANNELSE

**FAKTA-ARK MED KVANTITATIVE
OG KVALITATIVE FUND I KORT FORM**

**AARHUS
UNIVERSITET**
DPU

Fakta-ark med kvantitative og kvalitative fund i kort form

Overgange – anbragte unges veje fra skole til uddannelse

I undersøgelsen indgår alle de Lær for Livet unge, der har afsluttet grundskolens 9. klassesetning i 2019 eller tidligere, i en survey undersøgelse gennemført aug. 2019. I alt 118 unge.

- De unge er 15 til 19 år, med en gennemsnitsalder på 17 år.
- 51 procent er piger, og 49 procent er drenge.
- 78 procent af de unge er eller har været anbragt i plejefamilie og 22 procent på døgninstitution/opholdssted.

Samlet uddannelsesstatus for de 118 unge aug. 2019:

- 46 procent er under ungdomsuddannelse (Gymnasial/HF/EUX, EUD)
- 20 procent er på forberedende uddannelse (FGU, STU)
- 23 procent er fortsat i grundskolens 10. kl., heraf halvdelen på efterskole o.l.
- 11 procent er under 'Andet'; dvs. ikke registreret under pædagogiske uddannelsesinstitutioner.

Køn og ungdomsuddannelse:

- 46 procent af pigerne er under ungdomsuddannelse. For drengene er det 45 procent.

Anbringelsesform og ungdomsuddannelse:

- 49 procent af de unge i plejefamilie er under ungdomsuddannelse, mens det gælder 32 procent af unge på døgn/opholdssted.
- 13 procent af de plejefamilieanbragte er på en forberedende uddannelse, mod 45 procent af unge på døgn/opholdssted.

For at kunne sammenligne uddannelsesstatus med henholdsvis *unge generelt* og *alle anbragte/tidligere anbragte unge* og for at se, hvordan de unges uddannelsesmønstre udvikler sig jo ældre de bliver, har vi delt de 118 unge op i forhold til hvilket år, de afsluttede 9. kl. (med

eller uden bestået FSA). Med et aldersspænd fra 15 til 19 år betyder det, at de unge har afsluttet 9. kl. enten i 2019, 2018 eller 2017.¹

Survey-data for alle de deltagende Lær for Livet-unge er opgjort aug. 2019. Det betyder, at for de unge, der afsluttede 9. klasse i 2019 er opgørelsen lavet tre måneder efter afsluttet 9. klasse, for de unge, der afsluttede 9. klasse i 2018 et år og tre måneder efter afsluttet 9. klasse og for de unge, der afsluttede 9. klasse i 2017 to år og tre måneder efter afsluttet 9. klasse.

Sammenholdes Lær for Livet-unge med *unge generelt*, der afsluttede 9. kl. i 2019, viser det sig at:

- 78 procent Lær for Livet-unge består FSA ved afslutningen af 9. kl. For unge generelt er det 86 procent.
- 60 procent Lær for Livet-unge fortsætter efter 9. kl. i grundskolens 10. kl. For unge generelt er det 50 procent. For begge grupper gælder, at omkring halvdelen starter på efterskole.

Ses på Lær for Livet-unge sammenholdt med unge generelt, der er i gang med en *ungdomsuddannelse*, kan Lær for Livet-unge betegnes som 'langsomme startere'.

Udviklingsmønstret over to år fra august 2019 9. kl. afslutningsår til august 2017 9. kl. afslutningsår er:

9. kl. afslutningsår	Lær for Livet-unge	Unge generelt
2019	22 %	43 %
2018	48 %	86 %
2017	78 %	86 %

Tabellen viser markante forskelle i udviklingstempo mellem unge generelt og Lær for Livet unge over de to år. Op mod halvdelen (43 procent) af unge generelt fortsætter efter afslutning af 9. kl. på en ungdomsuddannelse, og året efter følger en meget stor del af de halvtreds procent af unge generelt, der fortsatte i grundskolens 10. kl., trop, så den samlede andel af unge generelt et år og tre måneder efter 9. kl. er oppe på 86 procent. Herefter er den uændret det følgende år.

Til sammenligning kan Lær for Livet unge således beskrives som 'langsomme startere'. Hver femte ung starter efter 9. kl. på en ungdomsuddannelse, og året efter er det kun en mindre

¹ Når de unge som her deles op i tre 9. kl. afslutningsår betyder det, at der er tale om et mindre antal unge på hver afslutningsårgang. For 2019 er det 45 unge, for 2018 40 unge og 31 unge i 2017. En ung repræsenterer således mellem 2,2 og 3,2 procent i opgørelserne.

del af de tres procent, der fortsatte i 10. kl., der nu påbegynder en ungdomsuddannelse. Et år og tre mdr. efter afsluttet 9. kl. er knap halvdelen af Lær for Livet unge under ungdomsuddannelse. Det store spring er året efter, således at det samlede billede er, at efter to år og tre mdr. er fire ud af fem Lær for Livet unge (78 procent) i gang med en ungdomsuddannelse. Det er en forskel på otte procentpoint mellem unge generelt og Lær for Livet unge.

Ses på Lær for Livet unge sammenholdt med unge generelt, der er på en *forberedende uddannelse* er andelen af Lær for Livet unge markant større. Udviklingsmønstrer over to år er:

Opgjort aug. 2019	Lær for Livet unge	Unge generelt
2019	9 %	0,3 %
2018	33 %	3 %
2017	19 %	6 %

Denne tabel illustrerer en anden forskel mellem unge generelt og Lær for Livet unges uddannelsesmønstre. Efter afslutning af 9. eller 10. kl. i grundskolen (2018), er hver tredje Lær for Livet ung på en forberedende ungdomsuddannelse, mod kun tre procent af unge generelt. Og for de unge, der afsluttede 9. kl. to år og tre mdr. tidligere (2017), er andelen af Lær for Livet unge faldet til hver femte ung, men fortsat en betydeligt større andel end for unge generelt, der ligger på seks procent.

Sammenholdes Lær for Livet unge med *alle anbragte/tidligere anbragte* unge er nogle af rapportens opgørelser:

- 78 procent Lær for Livet unge består FSA ved afslutningen af 9. kl. Til sammenligning er det 30 procent af *udsatte* (inkl. anbragte) elever.²
- 48 procent Lær for Livet unge er et år og 3 mdr. efter afsluttet 9. kl. i gang med en ungdomsuddannelse. For alle anbragte/tidligere anbragte unge er det 42 procent.³

Ses på FSA og *anbringelsesform* for de anbragte unge er opgørelsen:

- Omkring 80 procent Lær for Livet unge anbragt i *plejefamilie* består FSA i 9. kl. For alle anbragte er det omkring 50 procent.⁴

² KL (2020). 'Udsatte børn – nøgletal 2020', side 36. Bestået er her - lige som Lær for Livet - defineret som de unge, der har taget alle 7 obligatoriske prøver ved afslutning af 9. kl. (skoleåret 2017/2018).

³ KL (2020), side 42.

⁴ KL (2020), side 38.

- Omkring 60 procent Lær for Livet unge anbragt på *døgninstitution eller socialpædagogisk opholdssted* består FSA i 9. kl. For alle anbragte er det lidt over 10 procent.

Rapportens anden del er et kvalitativt studie. Ti af de deltagende Lær for Livet unge er interviewet i efteråret 2020 med dels deres tilbageblik på tiden som Learning Kids i Lær for Livet, dels deres oplevelser af overgangen fra skole til uddannelse. Interviewene perspektiveres undervejs med teoretisk viden om overgange og ritualer fra skole til uddannelse blandt unge generelt.

I de unges tilbageblik på tiden som Learning Kids er de vigtigste kvalitative fund:

- Langvarige mentorforløb har haft afgørende betydning for stort set alle de unge i undersøgelsen. For nogle har mentorsamværet bidraget til både en faglig og social trivsel og udvikling, mens det for andre primært har handlet om at dyrke og styrke relationen og den personlige og sociale trivsel.
- Learning Camps har været fællesskabsdannende og rettet mod forskellige overgange – store som små – i børnenes liv. Lær for Livet har bidraget til at gøre disse overgange mere håndterbare for mange af de unge såvel som mere synlige for deres omgivelser.

Blandt fundene i interviewene med Lær for Livet unges oplevelser af overgangen fra skole til ungdomsuddannelse er blandt andet:

- Tilknytning til et fagligt og/eller socialt fællesskab i og uden for skolen har stor betydning for de unges trivsel såvel som deres håndtering af overgangen til uddannelse.
- Positive skoleerfaringer og omgivelsernes involvering og opbakning omkring skoleliv og fremtidsmål har stor betydning for de unges trivsel og uddannelsesprogression.
- Mål eller visioner for fremtiden har afgørende betydning for, hvordan de unge klarer sig uddannelsesmæssigt efter bestået FSA.
- At de unge er under ungdomsuddannelse siger ikke i sig selv noget om, hvorvidt de unge trives socialt og mentalt under uddannelsesforløbet.
- De unges fremtidsdrømme er inspireret og motiveret af biologiske forældres liv såvel som herskende anbringelses-stereotyper, som de unge enten arbejder sig væk fra eller op imod.

